

دانشگاه آزاد در مسیر صیانت از حق الناس؛

شفافیت، تمرکز و بومی‌سازی؛ ۳ راهبرد نوین بودجه‌ای/ رویای هدفمندی بودجه فرهنگی به حقیقت پیوست/ توجه به اشتغال دانشجویان با توسعه اقتصاد دانش بنیان

برنامه بودجه دانشگاه آزاد اسلامی که سازمان‌دهی هزینه حوزه‌های مختلف به‌ویژه فرهنگی را مورد توجه قرار داده با هدف تحقق شفافیت، تمرکز و بومی‌سازی و همچنین توسعه اقتصاد دانش‌بنیان طراحی شده است.

گروه دانشگاه ایسکانیوز، مسعود کیخا- اقتصاد، پول، درآمد و هزینه‌هایی که از دیرباز همواره از اهمیت خاصی برخوردار بوده و نهادهای بزرگی همچون دولت را تحت تاثیر قرار می‌دادند. انقلاب صنعتی به تدریج سبک زندگی را تغییر داد و در روند الگوهای رفتاری تاثیر گذاشت تا جایی که اقتصاد به عنوان نخستین مؤلفه در روابط افراد و نهادهای کوچک همچون خانواده نیز نقشی محوری یافت.

از همین روی، کنترل منابع مالی به عنوان یک نیاز و ضرورت نمایان شد و حتی با تأسیس دانشگاه‌ها، مدیریت مالی و اقتصادی به عنوان یک علم روز برای برآورده ساختن این نیاز ارائه شده و مورد توجه قرار گرفت. نهادهای دولتی و خصوصی برای ایجاد توازن و تعادل بین درآمدها و هزینه‌های خود، لاجرم به سمت کنترل منابع مالی روی آوردند و همین شد که نقش تدوین برنامه‌ای تحت عنوان برنامه بودجه اهمیت پیدا کرده و اجرایی شد.

بودجه شرحی از وضعیت و پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌های یک سازمان برای یک دوره خاص است و می‌تواند به عنوان ابزار مدیریتی برای کنترل و سلامت مالی مؤسسات باشد؛ سازمان‌ها باید از بودجه کافی با هدف و وظایف مدون و مصوب خود برخوردار باشند، تا بتوانند نیازهای جامعه استفاده‌کننده را به راحتی برآورده سازد.

از طرف دیگر می‌توان بودجه را راهنمای اجرای سیاست‌های یک سازمان و وسیله‌ای برای اطمینان از مصرف صحیح منابع و وجوه عمومی دانست.

برای پیش‌گیری از به وجود آمدن چالش‌هایی برای هزینه‌کرد منابع مالی، لزوم مصرف صحیح منابع و اهمیت طرح‌ریزی دقیق بودجه‌بندی در تمام نهادهای دولتی و خصوصی احساس می‌شود. می‌توان گفت که دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که در شرایط فعلی نقش پررنگی در حل نیازهای جامعه پیدا کرده‌اند باید برای تخصیص صحیح منابع در امور پژوهشی، آموزشی و فرهنگی و اولویت‌بخشی به هریک در جایگاه خود، برنامه مدونی طراحی کنند.

اسناد بالادستی الگوی برنامه بودجه دانشگاه آزاد اسلامی

بزرگترین دانشگاه خصوصی کشور در همین راستا در شرایطی که دانشگاه‌های کشور با کاهش جمعیت دانشجو مواجه هستند، دست به تغییراتی برای بودجه‌بندی سال جدید زده است. دانشگاه آزاد اسلامی که از بودجه دولتی و به تعبیر دیگر از پول نفت بهره‌ای نمی‌برد و تنها

از طریق شهریه گذران امور می‌کند، برای توازن درآمد و هزینه در سال پیش رو صیانت و استفاده مناسب از منابع را در دستور کار خود قرار داده است.

طبق نظر کارشناسان در تمام کشورهای پیشرفته دنیا، همواره اسنادی به‌عنوان نقشه راه میان‌مدت و بلندمدت تدوین شده تا هر نهاد به مثابه چرخ‌دنده‌های یک ساعت، در ابتدا مسیر خود را طبق اهداف سند بالادستی تعیین کرده و به حرکت خود ادامه می‌دهد. در ایران نیز اسناد بالادستی بسیاری در حوزه‌های مختلف تدوین شده که به صورت زنجیره‌ای به یکدیگر مرتبط هستند اما متأسفانه کمتر مورد مذاکره قرار گرفته و مسئولان اجرایی نه تنها از این اسناد غافل هستند حتی می‌توان ادعا کرد که برخی از مسئولان حتی یک‌بار این اسناد را مطالعه نکرده‌اند.

دانشگاه آزاد اسلامی که از ابتدای دوره مدیریتی جدید اعلام کرده که سیاست‌های کلی نظام را در دستور کار خود قرار خواهد داد و در حوزه‌های مختلف به پیشبرد اهداف نظام نظر دارد برای برنامه‌های خود از اسناد بالادستی وام گرفته و حتی چارچوب و بن‌مایه برنامه بودجه خود را نیز برپایه این اسناد طرح‌ریزی کرده که این امر حاوی چند نکته است؛ ابتدا اینکه نیازی به صرف زمان و هزینه برای پی‌ریزی برنامه مجدد وجود ندارد و دوم اینکه دانشگاه آزاد نیز به عنوان بزرگترین چرخ دنده ساعت آموزش عالی مسیر حرکت خود را شناخته و در نهایت اینکه از هرز رفتن انرژی برای برنامه‌های مستقل نیز جلوگیری می‌کند.

اجرائی کردن راهبردهای گام دوم دانشگاه مبتنی بر منویات مقام معظم رهبری در گام دوم انقلاب اسلامی، هماهنگی با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در جهت مقابله با با تهدید دشمن در جنگ اقتصادی از دیگر رویکردهای اصلی دانشگاه آزاد اسلامی در پیش‌بینی بودجه سال ۹۸-۹۹ است.

به همین دلیل نیز تاکید شده است واحدها، مراکز آموزشی و استان‌ها برپایه برنامه‌های بالادستی و تحولی دانشگاه و متناسب با شرایط اقتصادی و هماهنگ با سیاست‌های کلان دانشگاه پیش‌بینی بودجه را به انجام برسانند.

اجرائی کردن راهبردهای گام دوم دانشگاه مبتنی بر منویات مقام معظم رهبری در گام دوم انقلاب اسلامی و هماهنگی با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در جهت مقابله با تهدید دشمن در جنگ اقتصادی از دیگر رویکردهای اصلی دانشگاه آزاد اسلامی در پیش‌بینی بودجه سال ۹۸-۹۹ است.

نبود نظارت داخلی و پراکندگی درآمد-هزینه

متأسفانه ساختار دانشگاه آزاد اسلامی از ابتدای تاسیس، براساس استقلال کامل مراکز از یکدیگر و حتی در برخی حوزه‌ها منفک از ستاد دانشگاه دیده شده، به طوری که به گفته مجید مشکینی معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه آزاد اسلام حدود هزار و ۲۰۰ مرکز درآمد-هزینه‌ای، شامل واحدها و مراکز دانشگاهی و همچنین مراکز و مدارس سما، به‌طور کلی از هم منفک و منفصل بوده‌اند، یعنی واحدها یا مدارس، درآمدها را رأساً دریافت و خودشان هم هزینه می‌کردند که این موضوع شفافیت مالی را زیر سوال می‌برد و بر نبود حسن نظارت تاثیر داشت.

مجید مشکینی معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه آزاد اسلامی معتقد است که شاکله دانشگاه هم مثل هر موجود زنده و پویا رشد و نمو می‌کند و باید بسته به شرایط جامعه، پذیرش دانشجو، هیئت‌علمی، کارکنان، موضوعات مالی و اقتصادی و سایر مولفه‌های تاثیرگذار دیگر، پوست‌اندازی کرده و خود را با شرایط جدید منطبق و سازگار کند. این درحالی است که شرایط و قوانینی که تا پیش از دوره جدید دانشگاه آزاد اسلامی وجود داشت از ابتدای تاسیس تغییری نیافته بود.

آغاز شفافیت مالی با حسابرسی مستقل

بی‌برنامگی‌های سال‌های گذشته دانشگاه آزاد در بودجه و نبود شفافیت باعث شد تا مدیران جدید یکی از دغدغه‌های اصلی خود را برنامه‌ریزی دقیق برای بودجه‌بندی، ایجاد شفافیت و ایجاد سازوکاری برای نظارت یکپارچه قرار دهند و در همین راستا نیز دکتر محمدمهدی طهرانچی در سیزدهمین جلسه هیئت امنای استان تهران دانشگاه آزاد اسلامی به وضعیت حسابرسی سال‌های پیشین دانشگاه انتقاد کرده و از آغاز حسابرسی مستقل در دانشگاه برای نخستین بار خبر داد. وی عنوان کرد که چگونه با وجود چنین درآمد و هزینه‌هایی تاکنون حسابرسی مستقل در این دانشگاه انجام نشده است؟

اتفاق عجیبی که از وضعیت مالی دانشگاه آزاد اسلامی در گذشته رخ داده وجود ۲ هزار حساب مالی مجزا بوده است و با تصمیم جدیدی که اتخاذ شده تمام حساب‌های دانشگاه آزاد اسلامی در یک حساب واحد متمرکز شده و همه واحدها و مراکز درآمدی موظف هستند درآمد خود را به این حساب واریز کنند.

نبود سیستم نظارت یکپارچه و شفاف

نبود سیستم یکپارچه مالی نیز مورد نقد طهرانچی قرار گرفته و وی در مورد نبود نظارت کافی معتقد است که متأسفانه تاکنون سیستم ثبت‌نام و مالی دانشگاه آزاد اسلامی از هم جدا بوده است و اگر کسی در هنگام ثبت‌نام فیش واریزی جعلی به واحد دانشگاهی ارائه می‌کرد، دانشگاه نمی‌توانست صحت موضوع را بررسی کند، چرا که سیستم‌های آموزش و مالی واحدها به صورت مستقل عمل می‌کردند و این موضوع که بدیهی‌ترین کار ممکن است، در دانشگاه آزاد اسلامی رعایت نمی‌شد.

اتفاق عجیبی که از وضعیت مالی دانشگاه آزاد اسلامی در گذشته رخ داده وجود ۲ هزار حساب مالی مجزا بوده است و با تصمیم جدیدی که اتخاذ شده تمام حساب‌های دانشگاه آزاد اسلامی در یک حساب واحد متمرکز شده و همه واحدها و مراکز درآمدی موظف هستند درآمد خود را به این حساب واریز کنند.

۵۲۰ واحد و آموزشکده دانشگاه آزاد اسلامی تا ۲ سال پیش دارای بیش از ۵۰۰ سامانه اطلاعاتی بودند که هر کدام مسیر خود را رفته و به ستاد پاسخگو نبودند و همین موضوع نیز زمینه‌ساز عدم شفافیت و به تبع آن پیامدهای دیگری می‌شد. می‌توان ادعا کرد که واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در گذشته خود را به مثابه یک کل در نظر گرفته و صرفاً از برند دانشگاه آزاد استفاده می‌کردند.

این در حالی است که هر حوزه‌ای از دانشگاه و هر واحد دانشگاهی باید ذیل سیاست‌های کلی سازمان مرکزی به عنوان ستاد اصلی فعالیت‌های خود را پیش ببرد تا در مجموع بتوان یک کل را تشکیل دهند.

دانشگاهی که با شهریه دانشجو اداره می‌شود ملزم به رعایت حساسیت‌هایی در هزینه‌کرد است و ضرورت دارد در صرف این منابع حسن

اجرا و نظارت بر برنامه بودجه را در اولویت خود قرار دهد. همانطور که حسین جوادی سرپرست دفتر برنامه و بودجه دانشگاه آزاد اسلامی اعلام کرد که شهریه‌های دانشجویی جزو حق‌الناس به‌شمار می‌رود و با تأکید ریاست دانشگاه آزاد اسلامی محوریت برنامه و بودجه صرفه‌جویی، شفافیت، انضباط مالی و مدیریت هزینه‌های دانشگاه است.

عبور از چالش‌های پیشین با رویکرد کارکردگرایی

دانشگاه آزاد اسلامی یک شبکه دانشگاهی بزرگ است که با توجه به کارکردهای نهاد دانشگاه، می‌توان برای هر واحد کارکرد متناسب با ویژگی‌های آن را مدنظر قرار داد. امروزه دانشگاه، نسل‌های مختلفی را پشت سر نهاده که دانشگاه آموزش‌محور، پژوهش‌محور، کارآفرین و دانشگاه حل مسئله از جمله این نسل‌ها است.

این ویژگی در برنامه جدید دانشگاه آزاد دیده شده که برای پیشبرد اهداف، هر واحد دانشگاهی مطابق با کارکرد خاص خود حرکت کند و به تعبیر دیگر کارکردهای هر واحد دانشگاهی متناسب با زیرساخت‌ها و فرصت‌هایی ایجاد شده، در نظر گرفته شود.

تطبیق سال مالی به سال تحصیلی

مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی در نخستین تصمیم خود برای بودجه سال جدید، سال مالی را با سال تحصیلی تطبیق دادند. تغییر سال مالی و هماهنگ شدن آن با سال تحصیلی یکی از تغییراتی است که زمینه را برای مدیریت مالی و نقدینگی بهینه فراهم آورده است.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی نیز بهمن ۹۷ خبر تغییر سال مالی را مطرح کرد، وی با بیان اینکه سال مالی دانشگاه آزاد اسلامی از امسال تغییر خواهد کرد، گفت: سال مالی دانشگاه آزاد اسلامی با سال تحصیلی مطابق خواهد شد و بر اساس مصوبه هیئت امناء، اول شهریور به‌عنوان سال مالی دانشگاه آزاد اسلامی انتخاب شده است.

با توجه به پیشینه دانشگاه آزاد اسلامی و احساس نیاز به برنامه‌ریزی مدون یکپارچه متمرکز و عملیاتی شدن آن، جلسات بررسی و تصویب بودجه سال مالی ۹۸-۹۹ دانشگاه آزاد اسلامی به صورت پیوسته و مجزا با حضور رؤساء، مدیران مالی و خزانه‌داران استان‌های دانشگاه آزاد اسلامی از ۲۹ تیرماه برگزار شده و دکتر محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی شخصاً فعالیت‌های سال ۹۸-۹۹ دانشگاه را از نظر مالی به صورت دقیق و عملیاتی بررسی کرد.

برای سهولت در تنظیم برنامه بودجه، پیش از جلساتی که با حضور ریاست دانشگاه برگزار می‌شد، هریک از استان‌ها برنامه‌های خود را با معاونت‌های سازمان نهایی کرده‌اند تا در جلسات، برنامه‌ها به صورت کلان مورد بررسی قرار گیرد. برنامه‌های هر واحد و استان باید ملاک پیش‌بینی ارقام بودجه‌ای باشد، در پیش‌بینی هزینه‌ها اصل صرفه‌جویی و مطالعه کارشناسی و دقت نظر مبتنی بر مسئولیت و درمورد درآمدها نیز واقع‌بینی به همراه تلاش برای دستیابی به اهداف مدنظر قرار گرفته است.

در این بودجه که مقدمه عبور از بودجه تکلیفی خواهد بود تأثیر تورم از نظر مبالغ مورد پیش‌بینی و درخواست مورد نیاز استان یا واحد دانشگاهی نیز درنظر گرفته شده است.

مسئولان دانشگاه آزاد اهتمام خود را بر آن گذاشتند تا بودجه، نمایشی و یکسویه نباشد و زبان مکالمه سازمان مرکزی به عنوان سیاستگذار با استان‌ها و واحدها بودجه و اعتبارات مندرج در آن باشد. طبق تأکید مسئولان دانشگاه هیچ درآمد و هزینه‌ای نباید خارج از برنامه بودجه وجود داشته باشد و برنامه‌ها به گونه‌ای تعریف می‌شود که درآمدها با هزینه‌ها منطبق باشد. همین امر به صیانت هرچه بیشتر از منابع مالی دانشگاه کمک خواهد کرد.

اهمیت بودجه‌ریزی از آنجا مشخص می‌شود که در علوم اقتصادی و مالی راه رسیدن به هدف برای یک سازمان شفافیت در بودجه و استفاده صحیح از منابع عنوان می‌شود. دانشگاه آزاد اسلامی که در دوره جدید، چشم‌اندازی برای خود ترسیم کرده که بر طبق آن باید تا سال ۱۴۰۴ انتخاب نخست پژوهشگران، محققان، دانشجویان و اساتید باشد؛ ضرورت دارد تا تمام برنامه‌های خود اعم از برنامه بودجه را نیز در راه رسیدن به این هدف طرح‌ریزی کرده و زیرمجموعه‌های گسترده خود که شامل حدود ۴۰۰ واحد دانشگاهی، مراکز رشد، باشگاه‌های پژوهشگران جوان، پارک‌های علم و فناوری را مکلف به عملیاتی شدن این برنامه کند.

اعتماد و اطمینان خانواده‌ها نسبت به استفاده صحیح از منابع مالی برای سازمانی مانند دانشگاه آزاد اسلامی که خصوصی اداره شده امری مهم تلقی می‌شود.

دانشگاه آزاد اسلامی برای تدوین برنامه بودجه سال ۹۸-۹۹ فرآیند مشخصی را در نظر گرفت که تشکیل ستاد برنامه و بودجه در دانشگاه با حضور معاونان و مدیران کل سازمان مرکزی دانشگاه نخستین گام این فرآیند بود. شناخت توانمندی‌های استانی در جهت برنامه‌ریزی برای پوشش نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت، طرح آمایش سرزمینی برای اهداف آموزشی، پژوهشی و ... از دیگر فرآیند اجرایی بررسی بودجه دانشگاه آزاد اسلامی است.

اعتماد و اطمینان خانواده‌ها نسبت به استفاده صحیح از منابع مالی برای سازمانی مانند دانشگاه آزاد اسلامی که خصوصی اداره شده امری مهم تلقی می‌شود چرا که اطمینان مالی نه تنها منجر به جذب بیشتر دانشجویان خواهد شد بلکه درصد امیدواری نسبت به وصول به اهداف را در بین افکار عمومی افزایش خواهد داد. به همین دلیل نیز دانشگاه آزاد اسلامی در دوره جدید یکی از مهم‌ترین فرآیندهای تعریف شده را ایجاد و تقویت گفتمان تقدم اقدام بودجه‌ای بر اقدام مالی و همچنین تقویت گفتمان مدیریت هزینه و صرفه‌جویی در دانشگاه و ایجاد بستر لازم جهت بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد مطرح کرده که این امر بدون شفافیت محقق نخواهد شد.

اقتصاد دانش‌بنیان با نگاه توسعه‌ای برون مرزی

کارشناسان بر این باورند که امروزه دانشگاه‌های تراز یک دنیا به کسب ثروت از راه علوم و دانش‌های نوین روی آورده و اقتصاد دانش‌بنیان را مدنظر قرار داده‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی نیز با توجه به امکانات، منابع و نیروی انسانی که در اختیار دارد، حرکت خود را در مسیر اقتصاد دانش‌بنیان آغاز کرده و برای به فعلیت رسیدن این ظرفیت‌ها برنامه‌هایی تدوین کرده است. از جمله برنامه‌های دانشگاه آزاد اسلامی در این خصوص توجه به حرکت در راستای تجاری سازی دستاوردها و بسترسازی برای اقتصاد دانش‌بنیان در جهت افزایش نقش دانشگاه به عنوان بسترساز اشتغال دانش‌بنیان است.

برنامه‌های آتی دانشگاه آزاد اسلامی با نگاه توسعه‌ای طراحی شده و بر رشد و توسعه فناوری در کشورهای اسلامی از طریق تاسیس شعبه‌های دانشگاه تاکید شده است، حضور فعال در این کشورها و جذب دانشجویان خارجی در راستای رهنمودهای مقام معظم رهبری و رسالت تمدن‌سازی جهان اسلام از راه‌ها و اهداف رسیدن به هدف توسعه‌ای دانشگاه آزاد اسلامی است.

رویکردهای نوین بودجه‌ای در بخش شهریه

بزرگترین و معتبرترین دانشگاه‌های جهان خصوصی اداره می‌شوند و از مواهب دولتی جز در موارد اندکی بهره‌مند نیستند، به همین دلیل نیز در جذب دانشجو و محقق فرصت‌هایی برای خود فراهم می‌کنند. کاهش جمعیت جوان در ایران، موجب شده تا کرسی‌های دانشگاهی نسبت به آنچه در سال‌های پیشین فراهم شده خالی بماند و این مهم در مورد دانشگاهی خصوصی مانند آزاد اسلامی که در گذشته نتوانسته وابستگی خود به شهریه را کاهش داده و چند سالی است که برنامه‌های درآمدزایی غیروابسته را آغاز کرده چالش‌هایی را ایجاد خواهد کرد.

از همین رو در برنامه بودجه سال پیش رو، واحدهای دانشگاهی باید با تشکیل کارگروهی ویژه، تبلیغات مناسبی برای جذب دانشجو با رویکرد افزایشی و حداقل تثبیت تعداد دانشجویان فعال مشابه نیم سال اول تحصیلی گذشته داشته باشند.

مقاطع تحصیلی و گروه‌بندی‌های چهارگانه واحدهای دانشگاهی از شاخص‌های افزایش شهریه است. همچنین از جمله سیاست‌های بودجه در بخش شهریه می‌توان به بورسیه دانشجویان تا سقف ۵۰ درصد تخفیف در برخی از رشته‌ها اشاره کرد.

پیش‌بینی هزینه برای تمام درآمدهای واحدهای دانشگاهی

گذار از ابهام در بودجه‌بندی و مصرف منابع از اولویت‌های گام جدید دانشگاه آزاد اسلامی است. به همین جهت سعی شده تا درآمدها طبق برنامه‌ای از پیش تعیین شده به هزینه‌های خاص اختصاص داده شود. رویکرد جدید بودجه دانشگاه آزاد به گونه‌ای است که باید درآمدهای موضوعی در شهریه با هزینه‌های مرتبط با آن ارتباط داشته باشد به عنوان مثال درآمد حاصل از شهریه متغیر پایان‌نامه‌ها باید با هزینه‌های امور پژوهشی و تحقیقاتی ارتباط داشته باشد که این امر موجب می‌شود واحدهایی که از دانشجویان تحصیلات تکمیلی کمتری برخوردار هستند هزینه پژوهشی متناسب داشته باشند. به عبارت دیگر در روش نوین بودجه‌بندی برای هر درآمدی از قبل ظرف هزینه‌ای پیش‌بینی شده است و واحدها نمی‌توانند از سقف پیش‌بینی شده برای هر حوزه‌ای اعتبار بیشتری هزینه کنند.

شاید یکی از موضوعاتی که برخی دانشجویان اخبار آن را پیگیری می‌کنند تخفیف شهریه باشد که طبق مصوبات، شامل برخی از دانشجویان می‌شود، یکی از مهم‌ترین تصمیمات مسئولان دانشگاه آزاد در دو سال گذشته اعطای تخفیف شهریه به مناطق محروم است. در بودجه امسال نیز سقف مقرر شده برای تخفیفات دانشجویی دانشگاه استانی بوده و تخفیف‌های دیگر از جمله ازدواج دانشجویی در قالب ردیف مقرر رعایت خواهد شد.

در دنیای امروز که به دلیل گستردگی سازمان‌ها و شرکت‌ها، فعالیت‌ها طبق رویه و انسجامی از پیش تعیین شده به صورت سیستمی انجام می‌شود وجود نظام هماهنگ مالی برای سازمان‌های چند بخشی ضروری بوده و منجر به شفافیت مالی و در نهایت کنترل و نظارت هرچه

بیشتر در اجرای دقیق برنامه بودجه، خواهد شد. از همین روی نیز دانشگاه آزاد اسلامی که در نبود سیستمی اینچنینی با چالش‌ها و ضعف‌هایی مواجه بود طرح نظام سیستم نرم‌افزاری یکپارچه هماهنگ بودجه، اداری و مالی و پژوهشی را در دستور کار قرار داده و تمام چرخ‌دنده‌های موتور محرک بودجه با نظارت و هماهنگی دقیق به هدف سیستمی خود دست یابد.

در برنامه بودجه سال آتی رویکردی نوینی اتخاذ شده است که طبق آن مریبان دانشگاه با نگاه کیفی‌سازی آموزشی در مدارس سما نیز بکار گرفته شوند.

جلوگیری از هدر رفت منابع

در علم نوین اقتصاد، منابع در اختیار یک سازمان مشخص شده و برای حداکثر بهره‌وری آنها برنامه‌ریزی می‌شود. دانشگاه آزاد اسلامی که دارای شعب بسیاری در سطح کشور است، ضریب امکان هدررفت منابع آن نیز افزایش می‌یابد و برای جلوگیری از آن، راه استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها را پیش گرفته است.

دانشگاه آزاد اسلامی طبق روندی که از گذشته داشته تعداد مریبان بسیاری به عنوان استاد جذب کرده که برخی از آنها موظفی خود را در برخی واحدها تکمیل نمی‌کنند و ظرفیت بلا استفاده‌ای محسوب می‌شوند. اما در برنامه بودجه سال آتی رویکردی نوینی اتخاذ شده است که طبق آن مریبان دانشگاه با نگاه کیفی‌سازی آموزشی در مدارس سما نیز بکار گرفته شوند.

یکی دیگر از روش‌های بهینه‌سازی منابع برون‌سپاری است که در برنامه بودجه دانشگاه آزاد اسلامی امورنقلیه باید برون‌سپاری شود. همچنین واحدها مکلف شده‌اند از مکان‌های خالی استفاده حداکثری از جمله کافی‌کتاب، کافی‌نت، پاتوق کتاب و ... انجام دهند.

منابع مالی پراکنده، سرمایه‌گذاری جداگانه واحدهای دانشگاهی و دریافت سود بانکی به ازای سپرده‌گذاری از معضلات دانشگاه آزاد اسلامی بود که طبق اعلام دکتر طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و طبق مصوبه برنامه بودجه بناست سرمایه واحدهای دانشگاهی به بانک‌های قرض‌الحسنه طرف قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی منتقل شود تا بتوان از محل این سپرده‌گذاری به دانشجویان وام‌های قرض‌الحسنه اعطا شود. همچنین سپرده‌گذاری پس از تاریخ سررسید ممنوع بوده و باید منابع به صندوق پژوهش و سرمایه‌گذاری‌های پایدار و اخذ امتیاز بانکی تخصیص داده شود.

ارتقای بهره‌وری آموزشی

سیاست‌های دانشگاه آزاد اسلامی در راستای توسعه آموزش نیز دستخوش تغییراتی شده است. سیاست کیفی‌سازی آموزش باید به نحوی دنبال شود که از طریق برندسازی رشته‌ها و مقاطع تحصیلی و اجرای برنامه‌های علمی شعار دانشگاه آزاد اسلامی انتخاب اول داوطلبان در سال ۱۴۰۴ محقق شود.

طرح‌هایی نظیر تعاون اساتید و تعاون تجهیزات نیز می‌تواند در ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی و همچنین ارتقای بهره‌وری از منابع کمک کند. به این صورت که استادانی که موظفی خود را در واحد محل تدریس تکمیل نمی‌کنند می‌توانند به اختیار خود و البته بنا به تشخیص رئیس واحد مبدا و مقصد در واحد دیگری نیز به تدریس بپردازند. همچنین تجهیزات آزمایشگاهی که در یک واحد دانشگاهی بلا استفاده هستند نیز می‌تواند در اختیار دیگر واحدها قرار گیرد.

بودجه فعالیت‌های فرهنگی

سند راهبردی فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی در دوره مدیریتی جدید دانشگاه به تصویب رسیده و واحدهای دانشگاهی مکلف شدند برنامه‌های فرهنگی خود را مطابق با این سند پیش ببرند به همین دلیل نیز در برنامه بودجه ضرورت دارد فعالیت‌های فرهنگی در قالب این سند و در سه سطح واحدی، استانی و کشوری تبیین شود.

کانون‌های فرهنگی و تشکل‌های دانشجویی هرکدام در سه سطح تقسیم‌بندی شده و برای هرکدام سرانه‌ای در نظر گرفته شده است همچنین طبق این برنامه نشریات دانشجویی نیز از سرانه مشخصی بهره‌مند خواهند شد.

با تفکیک حوزه‌های مختلف در برنامه‌های فرهنگی مقرر شده است که فعالیت‌های مسجدمحور توسط نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و برنامه‌های با محوریت ارتباط و رسانه نیز از طریق مرکز امور رسانه دانشگاه صورت گیرد.

فعالیت‌های دانشجویی همواره مورد حمایت مدیران دانشگاه آزاد بوده و مسئولان دانشگاه در مناسبت‌های مختلف به ضرورت اهمیت و حمایت فعالیت‌های دانشجویی اشاره کرده‌اند به همین جهت نیز در برنامه بودجه برای حمایت از فعالیت‌های فرهنگی دانشجویی در راستای سند راهبردی سرانه‌ای در نظر گرفته شده است.

بر این اساس کانون‌های فرهنگی و تشکل‌های دانشجویی هرکدام در سه سطح تقسیم‌بندی شده و برای هرکدام سرانه‌ای در نظر گرفته شده است. همچنین طبق این برنامه نشریات دانشجویی نیز از سرانه مشخصی بهره‌مند خواهند شد.

اردوهایی که همواره مورد استقبال دانشجویان قرار می‌گیرد نیز از نظر پنهان‌نمانده و مسئولان دانشگاه برای آن‌ها هم بودجه‌هایی در نظر گرفته‌اند به این ترتیب که اردوها در سه قالب زیارتی، راهیان نور و جهادی تعیین خواهد شد و برای هر یک به ازای دانشجو سرانه‌ای در نظر گرفته شده است.

ارائه خدمات دانشجویی با بودجه‌های مشخص

با توجه به اینکه رعایت هنجارهای اجتماعی و برطرف شدن برخی ناهنجاری‌های فردی مستلزم انجام مشاوره است دانشگاه آزاد اسلامی در نظر دارد هر یک از ورودی‌های جدید مورد مشاوره قرار گیرند و ۲۰ درصد افرادی که نیازمند مشاوره‌های خاص هستند نیز در گروه‌های ۱۰ نفره به مشاوره دوم و سوم معرفی شوند.

دانشگاه آزاد اسلامی از امکانات آزمایشگاهی مطلوبی برخوردار است که علاوه بر استفاده دانشجویان و محققان این دانشگاه در نظر گرفته شده است که طرحی ارائه شود تا بین یک تا پنج درصد ارزش روزانه تجهیزات آزمایشگاهی درآمد حاصل شود.

اماکن ورزشی نیز یکی از مواردی است که دانشگاه آزاد با توجه به زیرساخت‌های مناسب در آن می‌تواند به درآمدزایی‌های مناسبی دست یابد که برای رسیدن به این هدف نیز برنامه‌های در دستور کار خود قرار داده است.

متن حاضر تنها بخش‌هایی از فرآیندها و رویکردهای جدید دانشگاه آزاد اسلامی در بودجه سال آتی است که ویژگی‌هایی همچون صیانت از اموال دانشگاه، استفاده حداکثری از منابع، شفاف‌سازی درآمد و هزینه و توجه به ریزترین نکات در تمام بخش‌های پژوهشی، آموزشی، فرهنگی، پزشکی و... در آن دیده می‌شود. از سوی دیگر آغاز روند درآمدزایی غیروابسته یا تلاش برای کاهش وابستگی صرف به درآمدهای شهریه‌ای نیز در این برنامه به چشم می‌خورد. جلسات بودجه همانطور که گفته شد با حضور مجریان برنامه، در طول ساعت‌ها بحث و بررسی زیر نظر نظارت رئیس دانشگاه برگزار شده که امری بی‌سابقه بوده تا در نهایت به جلب اعتماد خانواده‌ها و رسیدن به نقطه هدف مطلوب بیانجامد.

انتهای پیام/